

Ympäristöministeriö

1/3

ASIA Eduskunnan kirjelmän esittelyn viivästyminen**ASIAN VIREILLETULO**

Valtioneuvostolle esiteltiin ympäristöministeriöstä 19.12.2013 eduskunnan kirjelmä tarkastusvaliokunnan mietinnöstä Rakennusten kosteus- ja homeongelmat (EK 5/2013 vp). Valtioneuvoston esittelylistan tarkastuksessa havaittiin, että kirjelmä oli ympäristöministeriössä kirjattu saapuneeksi 29.5.2013.

SELVITYS

Ympäristöministeriö on antanut lausunnon ja selvityksen.

TAPAHTUMATIETOJA

Eduskunnan kirjelmä saapui valtioneuvoston kansliaan 28.5.2013 ja toimitettiin sieltä välittömästi ympäristöministeriölle. Kirjelmässä eduskunta ilmoitti tarkastusvaliokunnan mietinnön johdosta hyväksymänsä kannanotot. Kannanotoissa oli 14 erillistä kohtaa. Eduskunta muun muassa edellytti hallituksen valmistelevan vuoden 2013 loppuun mennessä valtakunnallisen rakennusterveyden ja koulutuksen kehittämissuunnitelman. Lisäksi eduskunta edellytti hallituksen raportoivan kaikkien kannanotoissa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamisesta ensimmäisen kerran vuodelta 2013 annettavassa hallituksen vuosikertomuksessa.

Ympäristöministeriössä ryhdyttiin kirjelmän saavuttua valmistelemaan toimenpiteitä eduskunnan kannanotoissa mainituissa asioissa. Ministeriö muun muassa neuvotteli muiden ministeriöiden kanssa kannanottojen toimeenpanosta, jatkoi jo meneillään ollutta Kosteus- ja home-talkoot -hanketta ja käynnisti rakennusmääräysten uudistamishankkeen.

Valtioneuvoston kansliassa havaittiin joulukuussa 2013 hallituksen vuosikertomusta valmisteltaessa, että eduskunnan kirjelmää ei ollut vielä esitelty valtioneuvoston yleisistunnossa. Valtioneuvoston kanslia ilmoitti asiasta ympäristöministeriölle. Kirjelmä esiteltiin sen jälkeen ensimmäisessä mahdollisessa yleisistunnossa. Valtioneuvosto päätti tällöin merkitä eduskunnan kirjelmän pöytäkirjaan ja ryhtyä kannanotoista aiheutuviin toimenpiteisiin.

Kirjelmän esittelyn jälkeen ympäristöministeriössä ryhdyttiin valmistelemaan ohjeita ja koulutusta ministeriön virkamiehille, jotta kirjelmät jatkossa käsiteltäisiin asianmukaisesti.

SÄÄDÖKSET

Eduskunta toimittaa muut kuin lakien hyväksymistä koskevat päätöksensä valtioneuvostolle eduskunnan kirjelmällä. Valtioneuvostossa eduskunnan kirjelmä käsitellään valtioneuvoston yleisistunnossa. Valtioneuvostossa asian valmistelee se ministeriö, jonka toimialaan asia pääosin kuuluu. Jos syntyy epäselvyyttä siitä, minkä ministeriön käsiteltäviin asia kuuluu, asia ratkaistaan valtioneuvoston yleisistunnossa. Ministeriöiden toimialajaon mukaan rakentamista koskevat asia kuuluvat ympäristöministeriölle (eduskunnan työjärjestys 68 § ja valtioneuvoston ohjesääntö 3, 8, 10 ja 24 §).

RATKAISU

Arviointi

Ympäristöministeriön mukaan eduskunnan kirjelmässä esitetyt kannanotot koskivat ympäristöministeriön toimialan ohella keskeisesti ainakin viiden muun ministeriön toimialaan kuuluvia asioita. Ministeriö on tuonut esiin, että valtioneuvoston kanslia toimitti kirjelmän ympäristöministeriölle ilman saatekirjettä, josta olisi käynyt ilmi, että juuri ympäristöministeriön tulisi esitellä useita ministeriöitä koskeva kirjelmä valtioneuvoston yleisistunnossa. Ministeriö on kuitenkin lausuntonsa mukaan toiminut määrätietoisesti edistääkseen kirjelmässä esitettyjä toimenpiteitä yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa ja valmistellakseen sen esittelyä valtioneuvostolle. Asiassa ei muutoinkaan ole ilmennyt epäselvyyttä asian kuulumisesta pääosin ympäristöministeriön toimialaan.

Ympäristöministeriö on katsonut eduskunnan kirjelmän olleen niin laaja ja yksityiskohtainen, että sen esitleminen sellaisenaan ilman sisällön ja vastuutahojen läpikäyntiä ei olisi ollut perusteltua. Kirjelmän esitlemisen tarkoituksena on kuitenkin vain saattaa kirjelmä valtioneuvoston tietoon (Valtioneuvoston esittelijän opas s. 16). Vakiintuneen käytännön mukaan valtioneuvosto päättää kirjelmän merkitsemisestä pöytäkirjaan ja ryhtymisestä siitä aiheutuviin toimenpiteisiin niitä tarkemmin yksilöimättä. Valtioneuvosto ei siis tässä yhteydessä tee päätöstä yksittäisistä toimenpiteistä tai vastuutahoista. Kirjelmän esitleminen valtioneuvoston yleisistunnossa ei siten edellytä, että toimenpiteet kirjelmässä tarkoitetuissa asioissa olisi jo suunniteltu tai aloitettu.

Eduskunnan kirjelmä esiteltiin valtioneuvostolle yli seitsemän kuukauden kuluttua sen saapumisesta valtioneuvostoon. Valtioneuvoston käsittelyn määräajasta ei ole annettu säännöksiä tai ohjeita. Oikeuskanslerin valvontakäytännössä on usean vuosikymmenen ajan katsottu, että eduskunnan kirjelmä on esiteltävä valtioneuvoston yleisistunnossa ilman aiheetonta viivytyksiä.

Kun otetaan huomioon myös eduskunnan asettamat määräajat kirjelmässä edellytetyille toimenpiteille, kirjelmän esittelyn voidaan katsoa viivästyneen kohtuulliseksi katsottavasta ajasta.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Eduskunnan kirjelmän esittely valtioneuvostolle on viivästynyt asiassa, jonka valmistelu on ollut ympäristöministeriön vastuulla. Ympäristöministeriö on ryhtynyt tämän jälkeen toimenpiteisiin vastaavien viivästysten ennalta ehkäisemiseksi.

Kiinnitän ympäristöministeriön huomiota huolellisuuteen ja joutuisuuteen eduskunnan kirjelmien esittelyssä.

Oikeuskansleri

Jaakko Jonkka

Osastopäällikkö
Esittelijäneuvos

Maija Salo